

Bijlage bij inspraak politieke avond

Onderwerp: bezuiniging WMO en jeugdhulp

Door: Zelfregiecentrum Nijmegen

Datum: 10 oktober 2024

1. Kaalslag in het sociale domein

VN verdrag voor mensen met een beperking, art. 25 - recht op gezondheid

De huidige bezuinigingen op de WMO zijn een aantasting van de huidige zorgstructuren. Vroegtijdige signalen kunnen niet opgepakt worden. De problemen zullen groter geworden. De mogelijkheden voor structurele goede ondersteuning lijken door de bezuiniging ernstig aangetast. Het kost mensen veel energie en levert veel stress op om nog bij de gewenste ondersteuning te komen. En als je geluk hebt krijg je die tijdig, maar wel tijdelijk. En je hebt geen invloed op wie hulp gaat bieden.

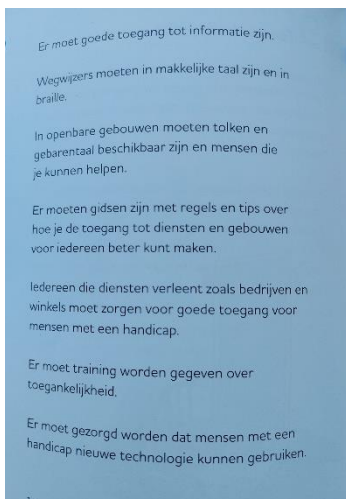
De bezuiniging op de sociale basis klinkt als: 'We gaan je niet meer helpen, maar we proberen het allerergste te voorkomen. Wordt dit een plan voor crisissen en hele erge crisissen, waarbij de aandacht uitgaat naar de laatste?'

2. Geen inzicht in effect van bezuiniging op de WMO

VN Verdrag voor mensen met een beperking, art. 9 - recht op toegankelijkheid

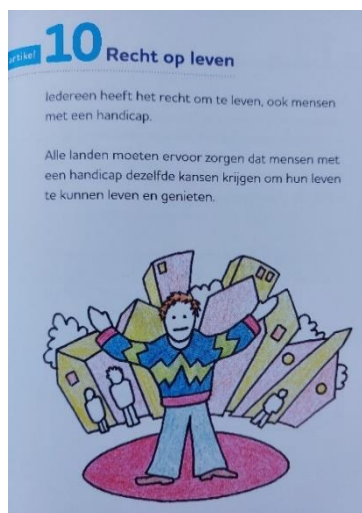
De bezuinigingen op het sociaal domein kunnen moeilijk overeenstemmen met toenemende zorgvragen ten gevolge van onder andere de vergrijzing en de toename van mensen met een beperking. Als Zelfregiecentrum Nijmegen verwachten wij dat er meer mensen tussen wal en schip vallen en verstoken blijven van de juiste zorg om mee te kunnen doen. Juist als het om inclusie gaat wordt er inzet van de sociale basis gevraagd.

Maar als 80% van de hulpvragen door de buurtteams wordt opgepakt is dat dan korte en goedkopere zorg, maar duurdere hulp op de lange termijn. We weten het niet.

Het is in ieder geval niet juist om te denken dat er minder specialistische maatwerkvoorzieningen nodig zijn als er geïnvesteerd wordt in preventie. We verwijzen daarvoor naar het artikel uit Binnenlands Bestuur van 8 oktober jl. 'De sociale basis beïnvloedt WMO-uitgaven beperkt.'

3. Het belang van inclusie van mensen met een beperking

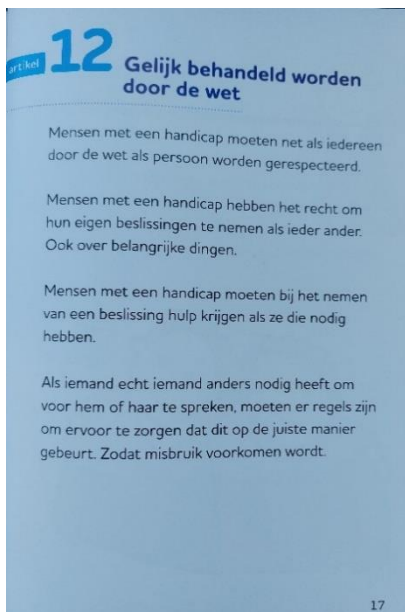

VN -verdrag voor mensen met een beperking. Art. 10 Recht op leven.

Hebben mensen met een beperking of kwetsbaarheid bestaansrecht? Hoe belangrijk vinden wij inclusie en het VN verdrag nu werkelijk? We weten uit rapportages dat het niet goed gesteld is met de inclusie van mensen met een beperking. In dat kader zijn er niet alleen zorgen over onze jeugd, maar ook volwassen mensen met een beperking die het leven moeilijk, zwaar en soms uitzichtloos vinden.

Wij vragen ons af of de Rekenkamer heeft doorberekend wat het burgers van Nijmegen kost als de belasting wel verhoogd wordt en de bezuiniging op de WMO en Jeugdhulp wordt doorgestreept. En kan er nog overbodige bureaucratie weggestreept worden? Waarbij we als goed voorbeeld recent hebben gezien dat er bij levenslange beperkingen indicaties worden afgegeven, die onbeperkt geldig zijn.

4. Wat staat ons al samenleving te doen?

VN verdrag voor mensen met een beperking, art. 12 Gelijke behandeling

We weten inmiddels al veel over mensen met een beperking en dat het niet goed gesteld is met de rechten van de mensen. We zouden willen dat het werk dat lokaal wordt uitgevoerd om tot inclusie te komen voort wordt gezet. Het zou Nijmegen mooier maken als iedereen de zorg en ondersteuning krijgt die nodig is.

Het Zelfregiecentrum Nijmegen wil dat iedereen meer kan meedoen en erbij kan horen. Mensen met een beperking hebben het recht om hun eigen beslissingen te nemen als ieder ander. Ook over belangrijke dingen, zoals deze bezuiniging. Gezondheid is een groot goed. Meedoen is goed voor de eigenwaarde en kwaliteit van leven.

Zorg dat mensen met een beperking zich op meer plekken kunnen tonen, zich kunnen ontwikkelen en werken. We willen dat een ieder er toe doet en ervaart dat hij of zij bestaansrecht heeft.

Bronnen:

- **Artikel uit Sociale Vraagstukken ‘Inclusie, hard werken om normaal te zijn, Jaap Olthof, 9 september 2024: over mensen met een licht verstandelijke beperking.**

‘De beleidsverwachtingen van inclusie stonden ver af van hoe mensen in de praktijk vormgeven aan inclusie. De levens van mensen zoals Marijke bleken niet een gezellig tafereel te zijn van ‘erbij horen’, maar toonden zich grillig en vol strijd en botsingen. Zij moeten nu nog veel bevechten. Daarmee lijken ze tweederangsburgers te zijn, zogeheten *denizens*, met weinig verbinding met anderen in het publieke domein. (Turner, 2016)

(...) Sociaal werkers moeten beseffen dat zij niet zozeer moeten sleutelen aan het aanpassingsvermogen of de redzaamheid van mensen, maar bovenal structurele oplossingen dienen te zoeken. Een ‘sociologie van beperkingen’ helpt om de botsingen die mensen ervaren te begrijpen en te erkennen. Niet diagnosticeren, maar erkenning van strijd en het behartigen van belangen biedt dus aanknopingspunten.

- **Artikel ‘Sociale basis beïnvloedt wmo-uitgaven beperkt, Binnenlands Bestuur, 8 oktober 2024.**

‘Maar reken jezelf niet rijk en boek geen investeringen in als besparing op maatwerk, zo luidt het advies van de onderzoekers. Er zijn veel meer beïnvloedende factoren. Daarbij betalen investeringen in de sociale basis zich vaak pas na enige tijd uit. Investeringen in de sociale basis mogen daarom niet gezien worden als een 1-op-1 bezuinigingen direct elders door te voeren.’ Zo benadrukken de auteurs.

Bredere sociale basis.

Tegelijkertijd richt dit rapport zich enkele op het deel van de sociale basis waar gemeenten geld aan uitgeven. In de gesprekken met medewerkers herkennen de onderzoekers ‘de bredere sociale basis’ en het belang hiervan. Wat mensen voor en met elkaar doen is natuurlijk ook van invloed op zorg (de Wmo, maar ook de Zvw en Wlz).’

- **Rapport Sociaal Cultureel Planbureau =, ‘Lang niet toegankelijk, juni 2021, Ervaringen van Nederlanders met een lichamelijke beperking als spiegel van de samenleving.**

Van alle zelfstandig wonende volwassenen heeft rond de 9% een matige of ernstige lichamelijke beperking en nog eens 15% een lichte beperking. (Putman et al. 2017) Niet meer dan de helft van degenen met een lichamelijke beperking kan vrienden en kennissen bezoeken zoals zij dat zelf willen: minder dan een derde kan naar eigen wens uitstapjes of reizen maken (Grosscurt et al. 2019). Vooral mensen met een ernstige beperking zouden graag meer willen kunnen ondernemen. (Van Hees et al. 2018). Ondanks de grote aandacht die zowel de

Wmo 2015 als het VN-verdrag Handicap genereerde voor participatie, nam de mate waarin mensen met een lichamelijke beperking in de samenleving deelnemen de afgelopen jaren niet toe. Het aandeel mensen met een lichamelijke beperking dat aangaf te kunnen leven zoals zij zelf willen, nam zelfs af. (Knapen et al. 2020).

- **Rapport Sociaal Cultureel Planbureau, Meer meedoen (september 2020)**

Het rapport vertelt hoe het komt, dat mensen met een licht verstandelijke beperking onvoldoende mee kunnen doen in de samenleving.

- Mensen met een LVB willen meedoen, maar dat gaat niet vanzelf.
- Meekomen in het onderwijs zonder extra ondersteuning is moeilijk
- Meedoen op de arbeidsmarkt lukt nog niet goed

Uit het rapport blijkt dat mensen met een licht verstandelijke beperking te vaak onvoldoende worden herkend. Het leren gaat vaak moeilijk, ze hebben vaker gezondheidsproblemen dan mensen zonder verstandelijke beperking. Ze hebben vaak ook psychische problemen. Jongeren met een LVB hebben vaker problemen met impulscontrole en met het overzien van de gevolgen van hun gedrag voor anderen. Vaak is er sprake van een achterstand in hun sociaal-emotionele ontwikkeling, zo staat er te lezen in het rapport.

In het rapport is tevens te lezen, dat veel mensen met een LVB problemen hebben op meerdere leefgebieden. (multiproblematiek) 'Volgens Pommer et al. (2018) had in 2017 ongeveer 75% van de mensen met een verstandelijke beperking te maken met drie of meer problematische situaties op het gebied van zelfstandig functioneren. Het gaat om problemen ervaren bij het verrichten van dagelijkse handelingen, het zelfstandig voeren van het huishouden, financiële problemen, problemen in de gezinssituatie, arbeidsmarktproblemen, lage geletterdheid en ontbrekend sociaal netwerk.'